

ΕΠΕΙΓΟΝ

Ηράκλειο, Τετάρτη 17/6/2009
Αρ. πρωτ.: 55451

Προς:
Υπουργό Πολιτισμού
κ. Αντώνη Σαμαρά

Κοινοποίηση:
1. Αρχιεπίσκοπο Κρήτης
2. Γ.Γ. Περιφέρειας Κρήτης
3. Γ.Γ. ΥΠΠΟ
4. 13^η Εφορεία Βυζαντινών
Αρχαιοτήτων

ΘΕΜΑ : Αποκατάσταση του Ι.Ν του Αγ. Πέτρου των Δομηνικανών

Αγαπητέ κ. Υπουργέ

Η αποκατάσταση του Ναού του Αγ. Πέτρου των Δομηνικανών είναι ένα από τα εξαιρετικά ενδιαφέροντα έργα αναστύλωσης, που βρίσκονται σε εξέλιξη στη πόλη μας. Το έργο βρίσκεται πλέον στην τελική του ευθεία και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τις 30/6.

Πρόκειται για μία εντυπωσιακή εργασία αναστύλωσης, όπως διαπιστώσαμε για άλλη μια φορά κατά την πρόσφατη (15/6/2009) επίσκεψή μας, που αποδίδει στο Ηράκλειο και τους κατοίκους του ένα ακόμα λαμπρό στοιχείο της πολιτιστικής του κληρονομιάς, κοντά σε κείνα της Κρήνης Μοροζίνης, της Λότζια, της Βασιλικής του Αγίου Μάρκου, του Αγίου Τίτου, των Ενετικών Τειχών, κ.τ.λ. που αποτελούν και στοιχεία ταυτότητας της πόλης.

Αυτή όμως η πράγματι εντυπωσιακή δουλειά της αποκατάστασης του ιστορικού Ναού, για να είναι ολοκληρωμένη, θα πρέπει να συμπληρωθεί και με τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, ώστε το αποκαταστημένο μνημείο να αναδειχθεί λειτουργικά και αισθητικά, να φωτιστεί κατάλληλα και να προστατευθεί από τα όμβρια κατά τον καλλίτερο τρόπο.

Μετά από επανειλημμένες διαβουλεύσεις με τεχνικούς και στελέχη του Δήμου, έχουμε την άποψη ότι τα επί μέρους θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, πρέπει να καλύπτουν τους εξής επιμέρους τομείς :

1. Ασφαλής πρόσβαση και κίνηση των επισκεπτών του Ιερού Ναού.
2. Ανάδειξη της σχέσης του μνημείου με τον περιβάλλοντα χώρο.
3. Φωτισμός του μνημείου.
4. Υποστήριξη της μουσειοδιδακτικής πορείας των επισκεπτών, από και προς το μνημείο.
5. Προστασία του μνημείου από τα όμβρια ύδατα.
6. Περίφραξη του συνολικού χώρου.

Συνοπτικά η παραπάνω θεματολογία θα περιλαμβάνει:

1. Ασφαλής πρόσβαση και κίνηση των επισκεπτών του Ιερού Ναού.

Μετά την αποκατάσταση του ιερού ναού θα πρέπει να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στο μνημείο από επιλεγμένα μέρη. Ο καθορισμός των σημείων εισόδου προς τον περιβάλλοντα χώρο, πρέπει να εξετασθεί προσεκτικά, τόσο σε σχέση με τα πολεοδομικά και κυκλοφοριακά δεδομένα της πόλης, όσο και με τα δεδομένα του μνημείου, όπως οι είσοδοι, η κίνηση ανάμεσα στα υπόλοιπα ανασκαφικά ευρήματα εντός του οικοπέδου κ.α. Η διαδρομή των επισκεπτών πρέπει να εξασφαλίζεται μέσω των απαραίτητων δομικών κατασκευών, που θα προσαρμόζονται στον υφιστάμενο (ανασκαμμένο) χώρο και θα μελετηθούν με γνώμονα την διακριτικότητα, την αναστρεψιμότητα και την δυνατότητα μεταγενέστερης επέκτασης.

2. Ανάδειξη της σχέσης του μνημείου με τον περιβάλλοντα χώρο.

Μετά την αποκατάσταση του Ιερού Ναού, είναι πιθανό τα υπόλοιπα ανασκαφικά ευρήματα εντός του οικοπέδου, να εμφανισθούν ως υποδεέστερα ή μικρότερου ενδιαφέροντος. Αντικείμενο της μελέτης και του έργου θα πρέπει να είναι η σύνδεση του μνημείου με τα ευρήματα αυτά, καθώς και η κατανόηση του **ιστορικού** και **πολιτιστικού** περιβάλλοντος, εντός του οποίου δημιουργήθηκε ο Ναός.

3. Φωτισμός του μνημείου

Οι **βασικές αρχές** για τη μελέτη φωτισμού του μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου, είναι οι εξής:

- Η απόδοση σφαιρικής νυκτερινής ταυτότητας στον συγκεκριμένο χώρο.
- Η βέλτιστη αξιοποίηση του αστικού τοπίου και της τοπογραφίας του χώρου.
- Η ανάδειξη του μνημείου και του ανασκαμμένου χώρου.
- Η δυνατότητα ασφαλούς κίνησης στον χώρο και του ελέγχου αυτού.
- Η δημιουργία αυθεντικής νυκτερινής ατμόσφαιρας στον χώρο και η σύνδεση αυτού με τα υπόλοιπα σημεία ενδιαφέροντος του παραθαλάσσιου (βορινού) μετώπου της πόλης.

4. Υποστήριξη της μουσειοδιδακτικής πορείας των επισκεπτών, από και προς το μνημείο.

Είναι απαραίτητο να εξετασθούν και οι δυνατότητες τοποθέτησης πληροφοριακού υλικού, απαραίτητου για την **κατανόηση** και **υποστήριξη** της επίσκεψης καθώς η έλλειψη πληροφόρησης για τον επισκέπτη στους μνημειακούς χώρους, είναι συνηθισμένο φαινόμενο. Στόχος είναι η ένταξη του μνημείου στο υφιστάμενο δίκτυο πληροφοριών και η διασύνδεση του με αντίστοιχου ενδιαφέροντος κτίρια ή χώρους. Απαραίτητη είναι η τοποθέτηση κατατοπιστικών σημάτων με χάρτες και τράπεζες πληροφόρησης κοινού, που θα βοηθήσουν στη «γνωριμία» του χώρου και στη σύνδεση του με το ιστορικό κέντρο του Ηρακλείου.

5. Προστασία του μνημείου από τα όμβρια ύδατα.

Σημαντικό στοιχείο για την προστασία του αποκατεστημένου μνημείου, αλλά και όλων των ανασκαφικών ευρημάτων εντός του οικοπέδου, είναι η μελέτη παροχέτευσης των ομβρίων. Η ανερχόμενη υγρασία αποτελεί μόνιμο και σοβαρό κίνδυνο για το μνημείο και επειδή, λόγω της λεκάνης που δημιουργεί η ανασκαφή, αλλά και της αδυναμίας αποχωμάτωσης της πέριξ του μνημείου ζώνης έως το βάθος της θεμελίωσης, η προστασία των τοιχοποιιών από τα όμβρια είναι απαραίτητο να ενισχυθεί από τις εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου. Ζητούμενο είναι η διαμόρφωση μη απορροφητικών επιφανειών, ικανών να απάγουν γρήγορα και σωστά τα όμβρια ύδατα και να τα αποχετεύουν με ασφάλεια εκτός της ανασκαφής.

6. Περίφραξη του συνολικού χώρου.

Το θέμα της οριοθέτησης και περίφραξης του οικοπέδου, επί του οποίου βρίσκεται ο Ιερός Ναός και πλήθος άλλων ανασκαφικών ευρημάτων, δεν θα πρέπει να εξαντληθεί στην κατασκευή ενός απλού περιτοιχίσματος. Η όποια περίφραξη, πέρα από τον ευνόητο σκοπό της προστασίας, δεν πρέπει να αποκόπτει το μνημείο, αλλά αντίθετα πρέπει να αποτελεί στοιχείο σύνδεσης του χώρου με την υπόλοιπη πόλη και το ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι του βόρειου μετώπου της. Πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των κατασκευών εντός του χώρου και να λύνει προβλήματα προστασίας των εντός του ίδιου χώρου υφιστάμενων μνημείων. Η κατασκευή πρέπει να είναι απλή, ιδιαίτερα ανθεκτική λόγω της θέσης της και σε καμιά περίπτωση **δεν πρέπει να προβάλλεται σε βάρος του μνημείου.**

Κύριε Υπουργέ,

Η επισκεψιμότητα του Ι. Ναού, μετά την αποκατάσταση του, θα αυξηθεί. Ο χώρος πρέπει να συνδεθεί με τη ζωή της πόλης. Άμεση επαφή θα έχει με την ζώνη της παραλίας, η οποία συνεχώς διαμορφώνεται. Ο επισκέπτης θα μπαίνει σ' ένα χώρο περιφραγμένο μεν, ενδεχομένως μη φυλασσόμενο, τον οποίο θα πρέπει να αισθάνεται **ως δικό του**. Θα μπορεί να ενημερωθεί για την ιστορία του μνημείου, θα επισκέπτεται περιοδικές εκθέσεις και θα είναι σε άμεση επαφή με την ιστορία του τόπου, σε ένα χώρο που διαθέτει το στοιχείο του ιστορικού και που έως σήμερα δεν ήταν διακριτός, λόγω της μη αξιοποίησης του.

Σημαντικό είναι να αντιμετωπιστεί ο περιβάλλον χώρος σε σχέση με τα μνημεία, να ενσωματωθεί νοηματικά με την πόλη και να συνδεθεί με τα υπόλοιπα ιστορικά κτίρια. Παράλληλα με την ανάδειξη του ιστορικού χαρακτήρα της περιοχής, να γίνει ο χώρος κέντρο ποιοτικής επίσκεψης και κοινωνικής επαφής. Στα σημεία αυτά πρέπει να στοχεύσει η μελέτη διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου του Ι. Ναού των Δομηνικανών, στο Ηράκλειο της Κρήτης.

Με την πεποίθηση ότι κατανοείτε απολύτως και συμμερίζεστε την αναγκαιότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα της Β Φάσης του έργου, είμαστε βέβαιοι ότι θα προχωρήσετε στην άμεση ανάθεσή του, ώστε αυτό να αποδοθεί ολοκληρωμένο και χωρίς καθυστερήσεις στην πόλη και τους κατοίκους της. **Σας προτείνουμε μάλιστα αν το κρίνετε απαραίτητο να πραγματοποιηθεί σχετική συνάντηση στα γραφεία σας, πριν από τις 30/6 με συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων (Αρχιεπίσκοπος, Γ.Γ. Περιφέρειας Κρήτης, Δήμαρχος Ηρακλείου, ανάδοχος και επιβλέποντες του έργου) προκειμένου να ρυθμιστούν άμεσα οι όποιες λεπτομέρειες προώθησής του.**

**Με εκτίμηση
Γιάννης Κουράκης**

Δήμαρχος Ηρακλείου